

Geachte minister Blok en staatssecretaris Yesilgöz-Zegerius,

Diverse provincies – Groningen, Fryslân, Noord-Holland, Zuid-Holland, Noord-Brabant, Zeeland – zijn betrokken bij de aanlanding van energie die binnenkort wordt opgewekt op de Noordzee. Ook Limburg heeft de windenergie van de Noordzee nodig voor de verduurzaming van de industrie. Hierbij wordt intensief samengewerkt met onder meer het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK), netbeheerder TenneT en Rijkswaterstaat. EZK heeft de provincies gevraagd om, naar aanleiding van het Witteveen+Bos rapport over VAWOZ 2030, met een gezamenlijk advies te komen over voorkeurstracés. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) deelt de gedeelde wensen en suggesties van de gezamenlijke provincies.

### **Intensieve provinciale betrokkenheid bij uitdagende opgave**

Zoals hierboven aangegeven zijn zes provincies intensief betrokken bij de aanlanding van windenergie op zee. De provincies waarderen de ruimte die het rijk inbouwt om vanuit onze belangen en kerntaken te adviseren over de uitwerking daarvan. Wij willen goed betrokken blijven bij dit proces en blijven ons inzetten om de aanlanding van de energie mogelijk te maken. Tegelijkertijd erkennen wij dat dit in meerdere opzichten nog een hele uitdaging is, voor alle aanlandlocaties. De vraag is dus niet alleen 'hoe krijgen we voor onze eigen industrieclusters zoveel mogelijk duurzame energie geregeld?' maar de vraag is ook 'Hoe krijgen we vraag en aanbod ruimtelijk en net-technisch in balans en tijdig ingepast?' Als middenbestuur tussen de nationale en lokale overheden hebben provincies een eigen positie. Deze positie zullen we inzetten bij het maken van dergelijke integrale afwegingen.

### **Provincies onderschrijven rapport, maar vinden meer diepte wenselijk**

Inhoudelijk onderschrijven we het Witteveen+Bos rapport, waarin mogelijkheden voor aanlandlocaties in het kader van VAWOZ 2030 objectief in beeld zijn gebracht. Het rapport is vrij generiek en technisch van aard, vanuit de vraag naar de realisatiemogelijkheden en -kosten. Daarmee voorziet het onderzoek in onze ogen nog niet in de diepte die nodig is voor een goede integrale (lange termijn) afweging over de aanlanding van wind op zee in de tijd, landelijk en per aanlandlocatie (inclusief de optie voor aanlanding diep landinwaarts). Ruimte, behoefte en mogelijkheden ná 2030 zijn immers bewust buiten deze verkenning gehouden, terwijl dat juist belangrijke criteria zijn.

### **Provincies roepen op tot een meer toekomstbestendig proces**

Provincies hebben vanuit hun rol in de ruimtelijke ordening en regionale economie behoefte aan toekomstperspectief met een integrale visie en een zeer zorgvuldig participatieproces. Een visie en proces waarin duidelijk wordt waar en hoe aanlanding op zowel de kortere als langere termijn mogelijk is. Dit is noodzakelijk voor het draagvlak bij lokale stakeholders, voor het organiseren van synergie in de energietransitie en geeft bedrijven, burgers en andere overheden een handelingsperspectief.

Provincies adviseren het rijk daarom zich ook bij de nu voorliggende keuze niet alleen te laten leiden door de uitkomsten van de huidige voorverkenning VAWOZ 2030. We doen een oproep om ook al strategisch vooruit te kijken. Neem in de afwegingen mee welke locaties vanuit vraag en ruimte ook op de langere termijn beschikbaar dienen te blijven. Voorkom dat met een keuze voor de korte termijn bepaalde locaties voor de toekomst op

slot en/of alleen tegen hogere kosten nog aan te sluiten zijn.

### **Behoeftte aan overdimensionering in scope en in procedures**

De provincies vragen om een overdimensionering in scope en in procedures, opdat ook de lange termijn gevolgen van een keuze bij de tracés en aanlandingslocaties worden meegewogen. In onze ogen wordt hiermee een 'salami-tactiek' voorkomen.

Tevens roepen we op de benadering voor hubs en waterstof niet uit te stellen, door de belangrijkste potentiële locaties nu al te benoemen en deze mee te nemen bij de selectie van tracé-uitwerkingen in de Rijks Coördinatieregelingen (RCR). Onderzoek daarbij ook de ruimte om de scope van de RCR te verbreden, zodat flexibiliteit wordt ingebouwd en koppelkansen (denk aan versterken natuur of gelijkstroomdoorvoer of productie en aanlanding van waterstof) worden meegenomen.

### **Specifieke aandachtspunten per provincie**

De provincies hebben lokaal te maken met verschillende uitdagingen en afwegingen. Graag geven wij u op hoofdlijnen inzicht in de zaken die per provincie spelen.

Zo vraagt Fryslân aandacht voor de afspraken die in de 'Agenda voor het Waddengebied 2050' zijn gemaakt aangaande de aanleg (en onderhoud) van kabels en leidingen. Groningen benadrukt dat een totaalpakket met maatregelen voor de omgeving nodig is voor het draagvlak. Dit pakket – mogelijk gekoppeld aan een masterplan – kan worden ingezet om grote stappen te kunnen maken om een plus te kunnen realiseren in de omgeving.

Limburg vraagt aandacht voor de Deltacorridor en de daarin opgenomen ambitie van TenneT voor een gelijkstroomkabel naar Graetheide/Chemelot. Voor de dimensionering van dit project van (inter)nationaal belang is tijdige duidelijkheid over een diep landinwaarts aanlandingspunt een grote kans. Noord-Brabant benadrukt de insteek voor een integrale benadering en vraagt daarbij vooral aandacht voor de synergievoordelen die behaald kunnen worden door de aanlanding te combineren met waterstofproductie voor de Deltacorridor, inzet van de hierbij vrijkomende warmte in het Amer-warmtenet en benutting van de elektriciteit voor het industriecluster Moerdijk.

Noord-Holland vraagt om een integrale benadering zodat de verduurzaming van met name Tata Steel gefaciliteerd kan worden. Daarnaast wijst Noord-Holland op de potentie van Den Helder als aanlandlocatie voor na 2030. Zeeland benadrukt dat er voldoende basis is om een RCR-procedure voor aanlanding in Borssele te starten, waardoor zoveel mogelijk synergie met de lopende procedure van IJmuiden Ver Alpha kan worden bereikt.

Tot slot, vraagt Zuid-Holland – vanuit efficiëntie in ruimte en energie – de tracés en effecten van onderzochte aanlandingen op de Maasvlakte in samenhang te onderzoeken, met kabels die al in procedure zijn alsook met mogelijke toekomstige opties voor ná 2030. Daarnaast wordt het belang van participatie van gemeenten en gemeenschappen langs de andere tracés die in beeld zijn – Geertruidenberg en Wateringen – benadrukt.

### **Provincies zien uit naar verdere constructieve samenwerking**

Wij zijn benieuwd naar uw reactie. Ook in het vervolgtraject werken wij graag met u samen om de aanlandingen van windenergie op zee middels een zorgvuldig proces –

met oog voor lokale en provinciale belangen – en vanuit een meer toekomstbestendige integrale visie mogelijk te maken.

Interprovinciaal Overleg (IPO)

Jop Fackeldey

Voorzitter IPO bestuurlijke  
adviescommissie Energie  
(BAC E)

Huib van Essen

Voorzitter IPO bestuurlijke  
adviescommissie Ruimtelijke  
Ontwikkeling, Water en Wonen  
(BAC ROWW)